

Warszawa, dnia 25 marca 2024 r.

**PAŃSTWOWA
KOMISJA WYBORCZA**

ZPOW. 501.28.2024

**Informacja
Państwowej Komisji Wyborczej
o warunkach udziału obywateli Unii Europejskiej niebędących obywatelami
polskimi w wyborach do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej
zarządzonych na dzień 9 czerwca 2024 r.**

W wyborach do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej mogą głosować i kandydować obywatele Unii Europejskiej niebędący obywatelami polskimi, którzy są ujęci w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców (art. 10 § 1 pkt 2 i art. 11 § 1 pkt 4 Kodeksu wyborczego).

I. Ujęcie w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców

1. Ujęcie w stałym obwodzie głosowania obywatela Unii Europejskiej niebędącego obywatelem polskim następuje na jego wniosek złożony w urzędzie gminy właściwym ze względu na jego miejsce stałego zamieszkania.

We wniosku podaje się:

- nazwisko i imię (imiona),
- obywatelstwo,
- numer paszportu lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość wnioskodawcy,
- numer PESEL,
- oświadczenie co do adresu stałego zamieszkania.

Wyborca we wniosku może zamieścić adres poczty elektronicznej lub numer telefonu komórkowego oraz informację, że wyraża zgodę na przekazanie danych do rejestru danych kontaktowych osób fizycznych.

Jeżeli w chwili złożenia wniosku wyborca **nie ma nadanego numeru PESEL**, w celu jego nadania we wniosku podaje dodatkowo:

- płeć,
- status cudzoziemca, tj. UE,

oraz, jeżeli dane te są dostępne:

- imiona i nazwiska rodowe rodziców,
- numery PESEL rodziców, jeżeli zostały im nadane,
- datę urodzenia,
- miejsce urodzenia,
- stan cywilny,
- oznaczenie aktu urodzenia i urzędu stanu cywilnego, w którym został on sporządzony, – imię i nazwisko rodowe oraz numer PESEL małżonka, jeżeli został mu nadany,
- w zależności od okoliczności datę zawarcia związku małżeńskiego, oznaczenie aktu małżeństwa i urzędu stanu cywilnego, w którym został on sporządzony, datę rozwiązania związku małżeńskiego, sygnaturę akt i oznaczenie sądu, który rozwiązał małżeństwo, sygnaturę akt i oznaczenie sądu, który ustalił nieistnienie małżeństwa, sygnaturę akt i oznaczenie sądu, który unieważnił małżeństwo, datę zgonu małżonka albo datę znalezienia jego zwłok, oznaczenie jego aktu zgonu i urzędu stanu cywilnego, w którym ten akt został sporządzony.

Wniosek może zostać złożony na piśmie w postaci:

- 1) papierowej, opatrzonym własnoręcznym podpisem;
- 2) elektronicznej, opatrzonym kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, przy użyciu usługi na stronie gov.pl.

Dokumenty niesporządzone w języku polskim są składane wraz z tłumaczeniem na język polski dokonany przez tłumacza przysięgłego. Dotyczy to również innych dokumentów składanych przez obywateli Unii Europejskiej niebędących obywatelami polskimi.

2. Przepisy nie wskazują terminu, do którego najpóźniej wniosek o ujęcie w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców musi zostać złożony, aby wyborca mógł wziąć udział w wyborach. Jednakże należy mieć na uwadze, że wójt (burmistrz, prezydent miasta) ma 5 dni na rozpatrzenie wniosku.

3. Wójt przed wydaniem decyzji o ujęciu wyborcy w stałym obwodzie głosowania jest obowiązany sprawdzić, czy wnioskodawca stale zamieszkuje pod adresem wskazanym we wniosku.

Wyborca jest ujmowany w spisie wyborców. Można być ujętym tylko w jednym spisie.

Spisy wyborców sporządzają w Polsce urzędy gmin, za granicą konsulowie, a na statkach – kapitanowie statków.

II. Czynne prawo wyborcze (prawo wybierania) i bierne prawo wyborcze (prawo wybieralności)

1. **Czynne prawo wyborcze, tj. prawo do głosowania** (prawo wybierania) w wyborach do Parlamentu Europejskiego ma obywatel Unii Europejskiej niebędący obywatelem polskim, który:
 - najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat,
 - stale zamieszkuje w Polsce i jest ujęty w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców,
 - nie został pozbawiony praw publicznych prawomocnym orzeczeniem sądu,
 - nie został pozbawiony praw wyborczych prawomocnym orzeczeniem Trybunału Stanu,
 - nie został ubezwłasnowolniony prawomocnym orzeczeniem sądu (art. 10 § 1 pkt 2 i § 2 Kodeksu wyborczego).
2. **Bierne prawo wyborcze, tj. prawo do kandydowania** (prawo wybieralności) ma osoba posiadająca prawo wybierania w wyborach do Parlamentu Europejskiego, która:
 - najpóźniej w dniu głosowania kończy 21 lat,
 - od co najmniej 5 lat stale zamieszkuje w Rzeczypospolitej Polskiej lub na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Prawa wybieralności nie ma osoba:

- skazana prawomocnym wyrokiem na karę pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe;
Osoba, wobec której zapadł taki wyrok, nie ma biernego prawa wyborczego, tj. nie może kandydować w okresie, w którym jest wpisana do ewidencji Krajowego Rejestru Karnego.
- pozbawiona prawa wybieralności w państwie członkowskim Unii Europejskiej, którego jest obywatelem (art. 11 § 1 pkt 4, § 2 pkt 1 i § 3 Kodeksu wyborczego).

III. Warunki udziału w głosowaniu

1. Głosowanie w miejscu stałego zamieszkania w Polsce.

Wyborca ujęty w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców na własny wniosek będzie w spisie wyborców w obwodzie głosowania właściwym dla adresu, pod którym jest ujęty w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców.

2. Głosowanie poza miejscem stałego zamieszkania w Polsce.

➤ Głosowanie na wniosek o zmianę miejsca głosowania

- **Wyborca czasowo przebywający poza miejscem zamieszkania (tj. ujęcia na własny wniosek w Centralnym Rejestrze Wyborców w stałym obwodzie głosowania),**

może wziąć udział w głosowaniu w miejscu czasowego pobytu, jeżeli w okresie **od dnia 26 kwietnia 2024 r. do dnia 6 czerwca 2024 r.** złoży wniosek o zmianę miejsca głosowania.

We wniosku podaje się:

- nazwisko i imię (imiona),
- obywatelstwo,
- numer PESEL wnioskodawcy,
- adres przebywania w dniu wyborów.

Wniosek może zostać złożony na piśmie utrwalonym w **postaci papierowej z własnoręcznym podpisem** do urzędu gminy właściwego dla wybranego stałego obwodu głosowania na obszarze gminy, w której wyborca przebywać będzie w dniu wyborów lub w postaci **elektronicznej**, opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej na stronie internetowej gov.pl.

Wyborca, który zmienił miejsce głosowania, **zostanie z urzędu skreślony ze spisu wyborców, w którym uprzednio był ujęty w spisie.**

➤ Głosowanie na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania

Wyborca, który zamierza zmienić miejsce pobytu przed dniem wyborów, może otrzymać zaświadczenie o prawie do głosowania. Z zaświadczeniem takim

można głosować w dowolnym obwodzie głosowania w kraju, za granicą lub na polskim statku morskim.

Wniosek o wydanie zaświadczenia o prawie do głosowania składa się w dowolnie wybranym urzędzie gminy w terminie od dnia 26 kwietnia 2024 r. do dnia 6 czerwca 2024 r. Wniosek składa się na piśmie utrwalonym w postaci papierowej z własnoręcznym podpisem. Zaświadczenie o prawie do głosowania wyborca odbiera za pokwitowaniem osobiście albo przez upoważnioną pisemnie osobę, w urzędzie gminy, w którym złożono wniosek.

W przypadku upoważnienia innej osoby do odbioru zaświadczenia wyborca sporządza wniosek o wydanie zaświadczenia i upoważnienie (może to być jeden dokument), w którym wskazuje swoje imię (imiona) i nazwisko, numer PESEL, adres zamieszkania, informację, w jakich wyborach wyborca jest uprawniony do głosowania, a także dane osoby upoważnionej do odebrania zaświadczenia. Wyborca, któremu wydano zaświadczenie o prawie do głosowania, zostanie z urzędu skreślony ze spisu wyborców, w którym uprzednio był ujęty w spisie.

Należy zwrócić szczególną uwagę, aby nie utracić zaświadczenia o prawie do głosowania. W przypadku jego utraty, niezależnie od przyczyny, nie będzie możliwe otrzymanie kolejnego zaświadczenia, ani wzięcie udziału w głosowaniu w obwodzie głosowania właściwym dla miejsca stałego zamieszkania.

- **Głosowanie w zakładach leczniczych, domach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych oraz oddziałach zewnętrznych takich zakładów i aresztów, a także w domach studenckich**

Wyborcy, którzy będą przebywać w dniu wyborów w zakładach leczniczych, domach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych, zostaną ujęci w spisach wyborców sporządzonych dla obwodów głosowania utworzonych w tych jednostkach i będą mogli głosować w tych obwodach.

Wyborcy ujęci w spisie wyborców w wyżej wymienionych jednostkach zostaną z urzędu skreśleni ze spisu w miejscu stałego zamieszkania.

Wyborcy, którzy przybędą do wyżej wymienionych jednostek przed dniem wyborów, a nie będzie ich w spisie wyborców, zostaną dopisani do spisu wyborców przez obwodową komisję wyborczą w dniu głosowania. Wyborcy, którzy przybędą do wyżej wymienionych jednostek w dniu głosowania, będą mogli głosować

w obwodach utworzonych w tych jednostkach **tylko na podstawie zaświadczeń o prawie do głosowania.**

3. **Głosowanie za granicą**

- **Głosowanie w obwodzie głosowania na podstawie wniosku o ujęcie w spisie wyborców.**

Wyborca stale zamieszkały w Polsce i ujęty w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców, a przebywający czasowo za granicą w celu wzięcia udziału w głosowaniu powinien zgłosić właściwemu konsulowi wniosek o ujęcie w spisie wyborców w obwodzie głosowania utworzonym za granicą.

Wniosek należy złożyć **najpóźniej w 5. dniu przed dniem wyborów, tj. do dnia 4 czerwca 2024 r.** w postaci papierowej z własnoręcznym podpisem lub przy użyciu usługi elektronicznej udostępnionej przez ministra właściwego do spraw zagranicznych (e-wybory) albo na adres poczty elektronicznej konsula jako odwzorowanie cyfrowe wniosku opatrzonego własnoręcznym podpisem (skan). W zgłoszeniu podaje się:

- nazwisko i imię (imiona),
- numer PESEL,
- numer ważnego paszportu lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość, a także miejsce i datę jego wydania,
- adres pobytu wyborcy za granicą,
- dane kontaktowe w zakresie adresu poczty elektronicznej lub numeru telefonu komórkowego.

Obwody głosowania za granicą tworzy Minister Spraw Zagranicznych w drodze rozporządzenia. Wykaz tych obwodów będzie dostępny we wszystkich polskich placówkach dyplomatycznych i konsularnych oraz delegaturach Krajowego Biura Wyborczego i na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej <https://pkw.gov.pl> oraz <https://wybory.gov.pl>.

➤ **Głosowanie na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania.**

- **Wyborca stale zamieszkały w kraju i ujęty w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców** zamierzający głosować za granicą może otrzymać zaświadczenie o prawie do głosowania. Z zaświadczeniem takim można głosować w dowolnym obwodzie głosowania w kraju, za granicą lub na polskim statku morskim.

Wniosek o wydanie zaświadczenia o prawie do głosowania składa się w dowolnie wybranym urzędzie gminy w terminie od dnia 26 kwietnia 2024 r. do dnia 6 czerwca 2024 r. Wniosek składa się na piśmie utrwalonym w postaci papierowej, opatrzonym własnoręcznym podpisem. Zaświadczenie o prawie do głosowania wyborca odbiera za pokwitowaniem osobiście albo przez upoważnioną pisemnie osobę, w urzędzie gminy, w którym został złożony wniosek.

W przypadku upoważnienia innej osoby do odbioru zaświadczenia wyborca sporządza wniosek o wydanie zaświadczenia i upoważnienie (może to być jeden dokument), w którym wskazuje swoje imię (imiona) i nazwisko, numer PESEL, adres zamieszkania, informację, w jakich wyborach wyborca jest uprawniony do głosowania, a także dane osoby upoważnionej do odebrania zaświadczenia. Wyborca, któremu wydano zaświadczenie o prawie do głosowania zostanie z urzędu skreślony ze spisu wyborców w miejscu stałego zamieszkania.

- **Wyborca** może również otrzymać za granicą zaświadczenie o prawie do głosowania. Z zaświadczeniem takim można głosować w dowolnym obwodzie głosowania w kraju, za granicą lub na polskim statku morskim.

Wniosek o wydanie zaświadczenia o prawie do głosowania składa się konsulowi. Wniosek należy złożyć **najpóźniej w 3. dniu przed dniem wyborów, tj. do dnia 6 czerwca 2024 r.** Zaświadczenie o prawie do głosowania wyborca odbiera za pokwitowaniem osobiście albo przez upoważnioną pisemnie osobę.

W przypadku upoważnienia innej osoby do odbioru zaświadczenia wyborca sporządza wniosek o wydanie zaświadczenia i upoważnienie (może to być jeden dokument), w którym wskazuje swoje imię (imiona) i nazwisko oraz numer PESEL lub numer paszportu albo nazwę i numer innego dokumentu stwierdzającego tożsamość, informację, w jakich wyborach wyborca jest uprawniony do głosowania, a także dane osoby upoważnionej do odebrania zaświadczenia. Wyborca, któremu

wydano zaświadczenie o prawie do głosowania zostanie z urzędu skreślony ze spisu wyborców.

Należy zwrócić szczególną uwagę, aby nie utracić zaświadczenia o prawie do głosowania. W przypadku jego utraty, niezależnie od przyczyny, nie będzie możliwe otrzymanie kolejnego zaświadczenia, ani wzięcie udziału w głosowaniu w obwodzie, w którym uprzednio było się ujętym w spisie.

4. Głosowanie w obwodach głosowania utworzonych na polskich statkach morskich

Wyborca przebywający w dniu wyborów na polskim statku morskim, w celu wzięcia udziału w głosowaniu powinien złożyć kapitanowi statku, najpóźniej w 5. dniu przed dniem wyborów, tj. do dnia 4 czerwca 2024 r., wniosek o ujęcie w spisie wyborców w obwodzie utworzonym na statku, chyba, że posiada zaświadczenie o prawie do głosowania.

We wniosku podaje się:

- nazwisko i imię (imiona),
- numer PESEL,
- adres stałego zamieszkania.

Obwody głosowania na polskich statkach morskich tworzy minister właściwy do spraw gospodarki morskiej w drodze rozporządzenia. Wykaz tych obwodów będzie dostępny we wszystkich delegaturach Krajowego Biura Wyborczego oraz na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej <https://pkw.gov.pl> oraz <https://wybory.gov.pl>.

Do głosowania na polskich statkach morskich na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania mają zastosowanie odpowiednie zasady wskazane w części dotyczącej głosowania za granicą, z tym że wniosek o wydanie zaświadczenia składa się do kapitana statku.

IV. Dopisywanie wyborców do spisów w dniu głosowania

W dniu wyborów obwodowe komisje wyborcze dopisują do spisu wyborców jedynie tych wyborców, którzy:

- przedłożą zaświadczenie o prawie do głosowania,
- zostali pominięci w spisie wyborców, jeżeli urząd gminy potwierdzi, że pominięcie w spisie jest wynikiem omyłki,

- zostali skreśleni ze spisu wyborców dla danego obwodu głosowania w związku z wpisaniem do spisu wyborców w zakładzie leczniczym, domu pomocy społecznej, zakładzie karnym lub areszcie śledczym, **jeżeli udokumentują**, że opuścili tę placówkę przed dniem wyborów;
- chcą głosować w obwodzie utworzonym w zakładzie leczniczym, domu pomocy społecznej, zakładzie karnym lub areszcie śledczym, a przybyli do tej jednostki przed dniem wyborów.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak